

**Powiatowy Urząd Pracy
w Śremie**

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE ŚREMSKIM W 2006 ROKU

Śrem, kwiecień 2007 roku

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	3
2. STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA W POWIECIE ŚREMSKIM W 2006 ROKU	5
2.2.Bezrobotni według wieku	6
2.3.Bezrobotni według poziomu wykształcenia.....	6
2.4.Bezrobotni według stażu pracy.....	7
3. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	9
4. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	13
5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	16
6. ANALIZA BADAŃ ANKIETOWYCH W ZAKŁADACH PRACY.....	20
7. ANALIZA BADAŃ ANKIETOWYCH W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH.....	23
8. WNIOSKI.....	29

1. WSTĘP

Zgodnie z założeniami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99 poz. 1001 z późn. zm.) publiczne służby zatrudnienia zobligowane są do przeprowadzania dwa razy w roku analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Niniejsze opracowanie stanowi spójną analizę zawodów, na które w 2006 roku istniał popyt oraz tych, które występowały na lokalnym rynku pracy nadwyżkowo. Przygotowanie raportu ma na celu ukazanie struktury bezrobocia przez pryzmat zawodów uzyskanych podczas edukacji, jak również na podstawie zawodów ostatnio wykonywanych przez osoby bezrobotne. Analiza bezrobocia pozwoli zaplanować działania zmierzające do zmniejszenia struktury bezrobocia w powiecie, a także na dostosowanie oferty szkoleń dla osób bezrobotnych do potrzeb lokalnego rynku pracy. Ponadto, uzyskana wiedza przyczyni się do dostosowania struktury kształcenia młodzieży w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie powiatu.

Monitoringiem objęte zostały oferty pracy zgłoszone w poszczególnych zawodach oraz liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych, z uwzględnieniem grup zawodowych, do których należą.

Opracowanie przygotowane zostało w oparciu o dane statystyczne dotyczące struktury bezrobocia wg zawodów i grup zawodów oraz tablic statystycznych zawierających informacje na temat zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie.

Niniejszy raport składa się z następujących części:

- analiza stanu i struktury bezrobocia występująca w Powiecie Śremskim w 2006 roku,
- część diagnostyczna monitoringu, obejmująca analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2006 rok, opracowana w oparciu o dane statystyczne MPiPS – 01 (załączniki 2 i 3), które na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2004 roku są elementem systemu statystyczno-sprawozdawczego z rynku pracy za rok 2006,
- część prognostyczna monitoringu, obejmująca:
  - analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych, opracowaną w oparciu o badania sondażowe przeprowadzone w zakładach pracy,

- analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych, opracowaną w oparciu o badania sondażowe przeprowadzone w szkołach ponadgimnazjalnych Powiatu Śremskiego w 2006 roku.

Źródło informacji do opracowania „monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” stanowiły sprawozdania MPiPS – 01 (załącznik 2 i 3); klasyfikacja zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania, którą określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 roku (Dz. U. Nr 265, poz. 2644); Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 roku w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 33, poz. 289); wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród pracodawców Powiatu Śremskiego; wyniki oparte na badaniach sondażowych przeprowadzonych w szkołach ponadgimnazjalnych Powiatu Śremskiego w zakresie przewidywanej liczby absolwentów według zawodów w danym roku szkolnym.

Zgodnie z metodologią opracowaną w 2003 roku przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej należy przedstawić podstawowe definicje i zagadnienia w niej zawarte, związane z prawidłowym zrozumieniem tematyki „monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”.

Przez **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

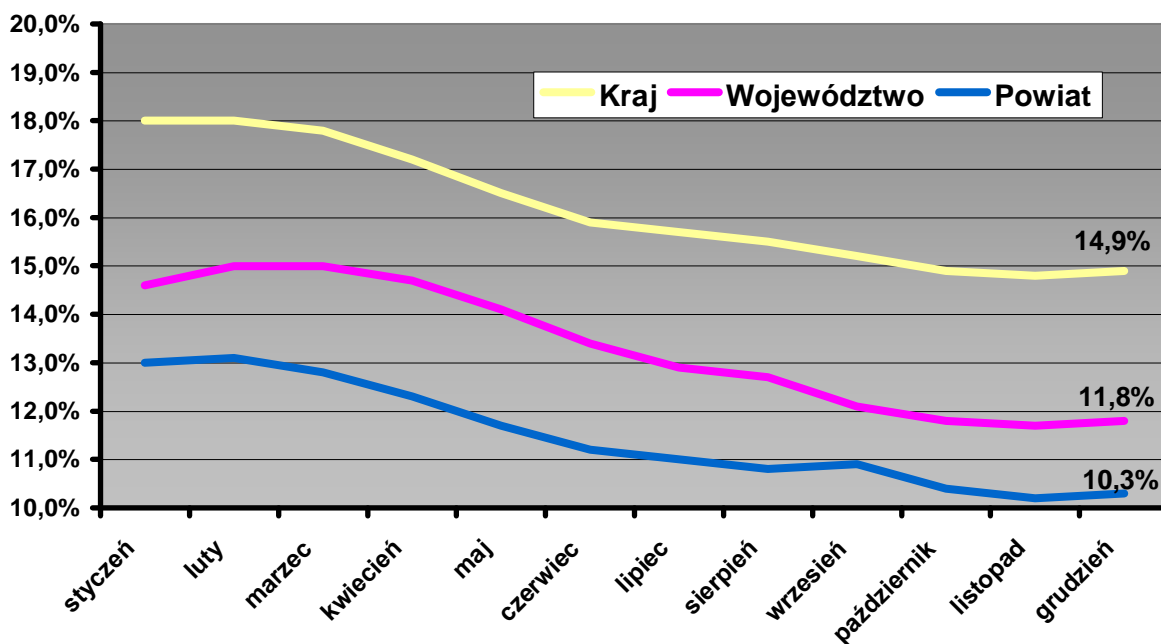
2. STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA W POWIECIE ŚREMSKIM W 2006 ROKU

Powiat Śremski leży w centralnej części województwa wielkopolskiego. Zajmuje obszar 575 km² i jest zamieszkały przez ponad 59 tys. mieszkańców. Ponad 65% mieszkańców to osoby w wieku produkcyjnym*.

Stopa bezrobocia na koniec 2006 roku wyniosła 10,3% co przekładało się na 2408 osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Śremie. W analizowanym okresie stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim wyniosła 11,8%, a w kraju 14,9%.

Poniższy wykres obrazuje kształtowanie się poziomu bezrobocia w 2006 roku w Powiecie Śremskim, w porównaniu z poziomem bezrobocia utrzymującym się w tym samym czasie w województwie i kraju.

Wykres 1. Stopa bezrobocia w Powiecie Śremskim w 2006 roku w zestawieniu ze stopą bezrobocia w województwie wielkopolskim i kraju.

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej WUP Poznań.

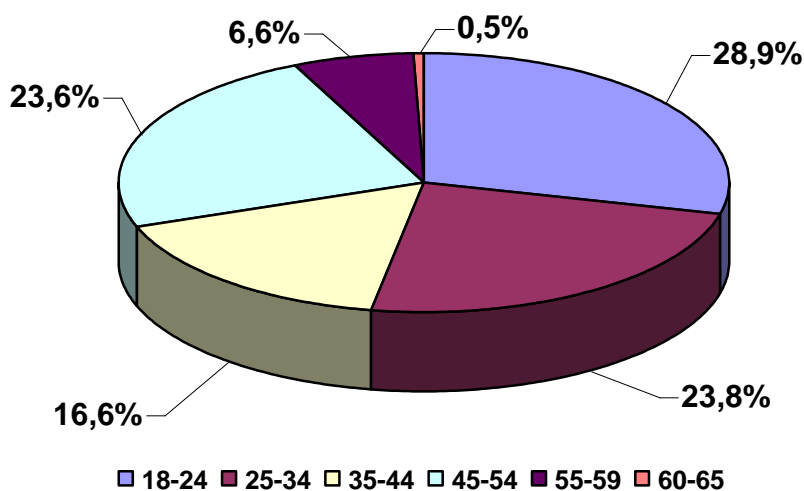
*)Dane GUS. Stan na 30.06.2006r.

Osoby w wieku produkcyjnym – wiek 18-64 dla mężczyzn oraz wiek 18-59 dla kobiet.

2.1 Bezrobotni według wieku

Ogół bezrobotnych scharakteryzować można według sześciu grup wiekowych: 18-24 lat, 25-34 lat, 35-44 lat, 45-54 lat, 55-59 lat, 60-64 lat. Biorąc pod uwagę powyższe obserwuje się, iż bezrobocie dotyka najczęściej ludzi młodych. Na koniec 2006 roku osoby w wieku 18-24 lat stanowiły 28,9% ogółu osób zarejestrowanych w tutejszym Urzędzie. W porównaniu z rokiem ubiegłym w tym przedziale wiekowym zanotowano co prawda spadek liczby bezrobotnych o 25,6%, jednak bezrobocie ludzi młodych (szczególnie absolwentów szkół) nadal pozostaje na wysokim poziomie. Brak doświadczenia zawodowego wśród tej grupy bezrobotnych, jest zjawiskiem niepokojącym, ponieważ działa frustrująco i budzi niepokój, co do perspektyw indywidualnego rozwoju.

Wykres 2. Bezrobotni mieszkańcy Powiatu Śremskiego według wieku. Stan na koniec grudnia 2006r.

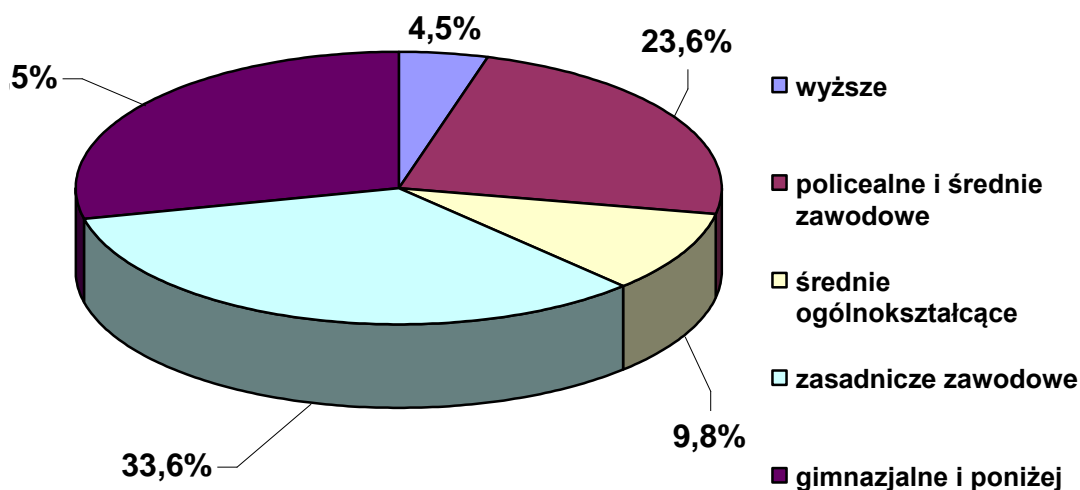
Źródło: Załącznik 1 do sprawozdania MPiPS-01. Opracowanie własne.

2.2 Bezrobotni według poziomu wykształcenia

Analizując strukturę bezrobocia pod kątem poziomu wykształcenia zaobserwowano, iż największy odsetek stanowią osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe – 33,6% oraz gimnazjalne i poniżej – 28,5%. Osoby posiadające wykształcenie wyższe stanowią jedynie 4,5% osób rejestrujących się w tutejszym Urzędzie. Zatem osoby legitymujące się niskim poziomem wykształcenia trudniej odnajdują się na rynku pracy, a tym samym przyczyniają się do wzrostu ilości osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Śreмі. Z kolei osoby z wykształceniem wyższym mają

większe oczekiwania wobec przyszłej pracy, ale jednocześnie są bardziej mobilne i nie ograniczają obszaru poszukiwania pracy, tylko do miejsca zamieszkania.

Wykres 3. Bezrobotni mieszkańcy Powiatu Śremskiego według poziomu wykształcenia. Stan na koniec grudnia 2006r.

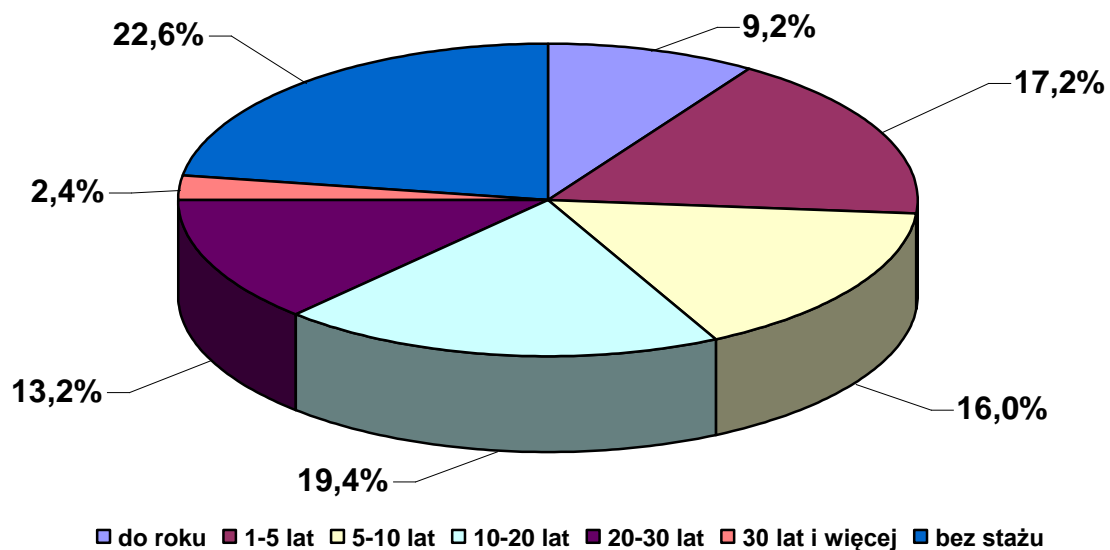

Źródło: Załącznik 1 do sprawozdania MPiPS-01. Opracowanie własne.

2.3 Bezrobotni według stażu pracy

Kolejnym kryterium podziału osób bezrobotnych jest ich udokumentowany okres czasu pracy. Z analizy danych wynika, iż osoby bez stażu pracy stanowią 22,6% ogółu osób zarejestrowanych na koniec grudnia 2006r. Najmniejszą grupę tworzą bezrobotni z 30 – letnim stażem pracy i większym. Osoby z takim doświadczeniem zawodowym najczęściej pozostają na swoich stanowiskach pracy, aż do nabycia uprawnień emerytalnych.

Wykres 4. Bezrobotni mieszkańcy Powiatu Śremskiego według stażu pracy.
Stan na koniec grudnia 2006r.

Źródło: Załącznik 1 do sprawozdania MPiPS-01. Opracowanie własne.

3. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Na koniec grudnia 2006 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie pozostawało 2408 osób bezrobotnych, w tym 1561 kobiet oraz 200 absolwentów.

Zgodnie z wyjaśnieniami do sprawozdania MPiPS-01, klasyfikacja osób bezrobotnych do grupy zawodów dokonywana jest dla osób dotychczas niepracujących na podstawie zawodu wyuczonego oraz dla osób poprzednio pracujących na podstawie zawodu wykonywanego przez nich w ostatnim miejscu pracy.

Należy tu zwrócić uwagę na zmiany systemowe, dzięki którym generowane są dane dotyczące poszczególnych zawodów. W sierpniu ubiegłego roku zgodnie z wyjaśnieniami z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zawody dotychczas uzupełniane w systemie jako zawody oczekiwane, zostały zmienione na zawody do statystyki. Zatem osoby bezrobotne w 2006 roku zakwalifikowane zostały po zawodach wyuczonych, wykonywanych jak i oczekiwanych.

Analizując strukturę bezrobocia wg grup zawodowych zauważyć można, iż największy wpływ na zjawisko bezrobocia w Powiecie Śremskim wywierały zawody należące do następujących grup zawodowych:

- „modelki, sprzedawcy i demonstratorzy” – 16,5%,
- „pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach” – 15,4%,
- „pracownicy obsługi biurowej” – 9,6%,
- „pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” - 8,9%,
- „robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń” – 7,9%,
- „pracownicy pozostałych specjalności” - 7,9%,
- „pracownicy usług osobistych i ochrony” – 7,6%.

Mając na uwadze powyższe ponad 50% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby sklasyfikowane wg 11 spośród 386 zawodów występujących na terenie powiatu.

Zawody te zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 1. Bezrobotni według zawodów o największej liczebności w Powiecie Śremskim.
Stan w końcu 2006r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym				
				kobiety	absolwenci		powyżej 12 m-cy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1	522107	Sprzedawca	361	348	23	21	143	141
2	090909	Bez zawodu	168	92	29	21	0	0
3	419101	Pracownik biurowy [zawód szkolny: technik prac biurowych]	168	155	26	26	56	53
4	916201	Robotnik placowy	136	89	0	0	85	57
5	913207	Sprzątaczką	113	113	0	0	64	64
6	512201	Kucharz	69	60	2	2	17	14
7	722204	Ślusarz	53	2	2	0	12	0
8	341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: technik ekonomista]	47	42	14	12	8	8
9	743604	Szwaczka	46	46	0	0	13	13
10	712102	Murarz	38	0	1	0	11	0
11	743304	Krawiec	37	36	2	2	11	11

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

Analizując powyższe dane zauważamy, że najliczniejszą grupę osób bezrobotnych ze względu na zawód stanowili kolejno sprzedawcy – 361 osób (14,9% ogółu zarejestrowanych), pracownicy biurowi oraz osoby bez zawodu po 168 osób (stanowiąc tym samym 6,9% ogółu zarejestrowanych), robotnicy placowi – 136 osób (5,6% ogółu zarejestrowanych) oraz sprzątaczkę – 113 osób (4,7% ogółu zarejestrowanych).

Zarejestrowane osoby w zawodzie sprzedawca mają bardzo zróżnicowane kwalifikacje. Bezrobotni z wykształceniem minimum zawodowym, praktyką w handlu, znajomością obsługi kasy fiskalnej oraz aktualnymi badaniami sanepidowskimi, mają duże szanse na znalezienie pracy w mniejszych sklepach spożywczych, a osoby młode w hipermarketach. Historia rejestracji osób w zawodzie sprzedawca wykazuje pewną prawidłowość, a mianowicie osoby te podejmują pracę na krótki okres czasu, a po zakończeniu umowy ponownie rejestrują się w PUP do momentu ponownego podjęcia pracy. Z kolei bezrobotni z wykształceniem podstawowym, głównie osoby w starszym wieku mają

już znacznie większy problem ze znalezieniem pracy w handlu i często zasilają szeregi osób długotrwale bezrobotnych.

Dominującą liczbę kobiet zarejestrowanych w końcu analizowanego okresu stanowiły kobiety należące do grupy zawodów sprzedawca – 96,4% ogółu zarejestrowanych osób w tym zawodzie. Bardzo duży odsetek w ogóle zarejestrowanych stanowiły także kobiety należące do grupy zawodów pracownik biurowy (92,3% ogółu) oraz sprzątaczką jako zawód zdominowany przez kobiety. Przy czym ponad 56% kobiet bezrobotnych w tym zawodzie pozostawało w rejestrze ponad 12 m-cy.

Biorąc pod uwagę liczbę absolwentów pozostających w ewidencji tutejszego Urzędu w końcu analizowanego okresu, najliczniej reprezentowana była grupa osób bez zawodu – 29 osób. W grupie osób nie posiadających zawodu mogą pojawić się osoby, które nie podeszły lub nie zdały egzaminu zawodowego, jak również osoby, które zostały zarejestrowane na podstawie świadectwa ukończenia szkoły bez uzyskania tytułu zawodowego.

Dużą grupę wśród ogółu zarejestrowanych absolwentów stanowiły także osoby, które wykształciły się lub posiadały doświadczenie w zawodzie: pracownik biurowy – 26 osób i sprzedawca – 23 osoby.

Dokonując analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych występujących w Powiecie Śremskim, należy oprócz stanu osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec grudnia 2006 roku zwrócić uwagę na napływ osób bezrobotnych według zawodów w okresie całego roku.

Z tabeli przedstawionej poniżej wynika, że osoby bez zawodu stanowią najliczniejszą grupę osób rejestrujących się w 2006 roku – 648 osób, z czego 35,2% stanowią absolwenci szkół. Tuż za tą grupą uplasowały się osoby należące do grupy zawodów: sprzedawca – 376 osób, pracownik biurowy – 181 osób, technik ekonomista – 156 osób, robotnik placowy – 145 osób. Należy zwrócić uwagę, iż mimo występowania ofert w tych zawodach liczba rejestrujących się osób była zdecydowanie wyższa aniżeli miejsc pracy.

Tabela 2. Napływ bezrobotnych wg zawodów o największej liczebności w Powiecie Śremskim w 2006r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym		
				kobiety	absolwenci	
					razem	kobiety
1	090909	Bez zawodu	648	363	228	142
2	522107	Sprzedawca	376	326	54	48
3	419101	Pracownik biurowy [zawód szkolny: technik prac biurowych]	181	166	47	38
4	341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: technik ekonomista]	156	127	70	59
5	916201	Robotnik placowy	145	40	6	0
6	743604	Szwaczka	114	114	2	2
7	742204	Stolarz	72	0	16	0
8	343101	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: technik administracji]	71	58	27	23
9	341501	Handlowiec [zawód szkolny: technik handlowiec]	68	52	18	14

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

4. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W okresie od 1.01.2006r. do 31.12.2006r. Powiatowy Urząd Pracy w Śremie dysponował 1570 ofertami pracy. Na koniec grudnia 2006r. do dyspozycji pozostało 66 ofert pracy.

W ciągu minionego roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie najliczniej zgłaszano oferty należące do niżej wymienionych grup zawodowych:

- „pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach” – 15,9%,
- „pracownicy pozostałych specjalności” – 13,2%,
- „pracownicy obsługi biurowej” – 12,6%,
- „pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – 11,3%,
- „modelki, sprzedawcy i demonstratorzy” – 10,4%.

Analizując napływ ofert pracy można stwierdzić, iż najczęściej poszukiwano pracowników do wykonywania prac prostych, do których nie jest wymagane posiadanie określonych kwalifikacji tj.: robotnik gospodarczy - 180 ofert (11,5% wszystkich ofert pracy). Jednak coraz częściej pracodawcy zwracali się do tutejszego Urzędu w celu znalezienia pracowników, którzy oprócz posiadanego poziomu wykształcenia mają udokumentowany staż pracy na danym stanowisku oraz potrafią wykazać się dodatkowymi umiejętnościami. Do zawodów tych można zaliczyć między innymi: sprzedawcę - 163 oferty (10,3% wszystkich ofert pracy), szwaczkę - 108 ofert (6,8% wszystkich ofert pracy), magazyniera – 26 ofert, czy kucharza – 24 oferty. Należy tu zaznaczyć, iż większość ofert związanych z pracą biurową dotyczyła organizacji aktywnych form tj. staży czy przygotowań zawodowych w miejscu pracy. Pracodawcy najczęściej poszukiwali osób na stanowiska referentów, czy pomocy biurowej, które to oferty były zakwalifikowane do grup zawodów pracownik biurowy - 165 ofert (10,5% wszystkich ofert pracy), czy też pracownik administracyjny - 149 ofert (9,5% wszystkich ofert pracy).

Szczegółowe dane dotyczące ofert zgłaszanych do tutejszego Urzędu przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Wybrane oferty pracy według zawodów w Powiecie Śremskim w 2006r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy	
			zgłoszone w 2006 roku	w końcu 2006 roku
1	914103	Robotnik gospodarczy	180	4
2	419101	Pracownik biurowy [zawód szkolny: technik prac biurowych]	165	6
3	522107	Sprzedawca	163	4
4	343101	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: technik administracji]	149	3
5	743604	Szwaczka	108	0
7	235908	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	29	0
8	916201	Robotnik placowy	28	0
9	413103	Magazynier	26	2
10	512201	Kucharz	24	2
11	832302	Kierowca samochodu ciężarowego	22	3
12	712102	Murarz	17	2
13	742204	Stolarz	16	1
14	722204	Ślusarz	15	0

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

Pracodawcy składający oferty pracy w PUP oczekują od potencjalnych pracowników posiadania odpowiednich kwalifikacji i doświadczenia zawodowego. Sytuacja taka związana jest z osobami zarejestrowanymi w zawodach takich jak: sprzedawca czy szwaczka, od których wymagane jest posiadanie czasem kilkuletniego stażu pracy. Niejednokrotnie osoby te należą do grupy osób długotrwale bezrobotnych, które utraciły kwalifikacje do wykonywania pracy w danym zawodzie. Najczęściej osoby te nie wyrażają chęci do podjęcia pracy w zawodzie wyuczonym, czy też wykonywanym i poszukują pracy w zupełnie innych zawodach.

Fakt wystąpienia ofert w zawodzie wychowawcy w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych wiąże się z działaniem urzędu w celu organizacji staży w jednostkach oświatowych gminy.

Rynek Śremski charakteryzuje się występowaniem dużej ilości sklepów oraz marketów, gdzie zatrudniana jest duża ilość osób na stanowisku sprzedawca. Można, zatem przypuszczać, iż niektóre osoby zarejestrowane w tutejszym Urzędzie w swoim

doświadczeniu miały krótkotrwały „epizod” pracy na podanym stanowisku, dzięki czemu zostały zakwalifikowane do grupy zawodu sprzedawcy według zawodu wykonywanego. Fakt ten wiąże się z tym, iż pomimo dużej ilości ofert zgłaszanych przez pracodawców w 2006 roku dotyczących pracy w zawodzie sprzedawcy ich ilość była niewystarczająca do zagwarantowania pracy większości osób bezrobotnych. Osoby te bądź nie posiadają coraz częściej wymaganego przez pracodawców stażu pracy lub kwalifikacji, bądź też deklarują chęć podjęcia pracy w innym zawodzie aniżeli pracowały do tej pory.

Występowanie ofert pracy w zawodzie magazynier związane jest z rozwojem dużych firm zlokalizowanych na terenie powiatu. Pracodawcy niejednokrotnie poszukiwali pracowników, którzy oprócz wymaganego poziomu wykształcenia posiadają udokumentowane potwierdzenie ukończenia specjalistycznych kursów.

5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

W celu dokonania pełniejszego rozpoznania sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy i wskazania zawodów w najwyższym stopniu generujących bezrobocie został opracowany tzw. wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów. Wskaźnik ten określa udział średniej liczby ofert pracy zgłoszonych w ciągu miesiąca przez pracodawców do urzędu pracy w średniej liczbie osób zarejestrowanych w ciągu tego miesiąca jako bezrobotne. Jeśli wskaźnik ten przyjmuje wartości mniejsze niż 0,9 wówczas mamy do czynienia z mniejszym popytem na osoby wykonujące te zawody niż ich podażą. Jeśli wskaźnik przyjmuje wartości między 0,9 i 1,1 wówczas mamy do czynienia z równowagą podaży i popytu na pracowników wykonujących określony zawód, ale jeśli wartość tego wskaźnika jest wyższa od 1,1 wówczas mamy do czynienia z zawodem deficytowym, czyli takim, gdzie popyt na pracowników wykonujących dany zawód jest wyższy niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie pracy.

Ze zgromadzonego materiału wynika, iż wiele zawodów charakteryzuje się niedopasowaniem popytu i podaży na rynku pracy.

Większość zawodów można uznać za zawody nadwyżkowe na rynku pracy. Oznacza to, że istnieje mniejsze zapotrzebowanie na pracowników o określonych kwalifikacjach niż rzeczywista liczba osób je posiadających.

Na rynku pracy Powiatu Śremskiego w 2006r. zaobserwowano 83 zawody nadwyżkowe z czego 35 z nich charakteryzuje się największym wpływem na kształtowanie się nadwyżki siły roboczej w stosunku do oferowanych miejsc pracy.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby posiadające zarówno wykształcenie średnie w zawodach takich jak.: technik ekonomista, technik rolnik, czy technik elektronik, jak i zasadnicze zawodowe w zawodach: ślusarz, elektromonter, tokarz, sprzedawca, kucharz oraz w zawodach nie wymagających posiadania odpowiedniego wykształcenia tj.: sprzątaczką, robotnik placowy czy robotnik budowlany.

Należy tu jednak zaznaczyć, iż pracodawcy poszukując pracownika nie zgłaszają zapotrzebowania zgodnie z klasyfikacją zawodów i specjalności. Często poszukują pracowników w pokrewnych zawodach. Zatem pracodawca poszukujący np. pracownika biurowego niekoniecznie jest zainteresowany osobą z wykształceniem technik ekonomista.

Pomimo występowania ofert pracy w zawodach takich jak: sprzedawca, ślusarz, stolarz czy elektromonter, zawody te należą do grupy zawodów nadwyżkowych. Jest to spowodowane faktem, iż pracodawcy coraz częściej od przyszłego pracownika oczekują

doświadczenia w danym zawodzie, posiadania niezbędnych kwalifikacji, niejednokrotnie aktualnych badań lekarskich. Dla przykładu pracodawcy poszukując ślusarzy oczekują od potencjalnych kandydatów do pracy, przedłożenia dokumentów potwierdzających posiadanie przez nich aktualnych uprawnień spawalniczych. Natomiast osoby pozostające w ewidencji osób bezrobotnych to osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, nie posiadające uprawnień, bądź też z długą przerwą w zatrudnieniu.

Tabela 4. Wybrane zawody nadwyżkowe w Powiecie Śremskim w 2006r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: technik ekonomista]	0,0064
321208	Technik rolnik	0,0370
723190	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	0,0385
311401	Technik elektronik	0,0417
933104	Robotnik magazynowy	0,0476
311204	Technik budownictwa	0,0588
311502	Technik mechanik	0,0606
721102	Formierz odlewnik	0,0667
832101	Kierowca samochodu osobowego	0,0690
713604	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	0,0714
421102	Kasjer handlowy	0,0769
341503	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	0,0833
341501	Handlowiec [zawód szkolny: technik handlowiec]	0,0882
913207	Sprzątaczką	0,1111
723105	Mechanik samochodów osobowych	0,1282
714103	Malarz - tapeciarski	0,1290
515902	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: technik ochrony fizycznej osób i mienia]	0,1364
913206	Salowa	0,1429
743702	Tapicer	0,1429
241102	Ekonomista	0,1667

514102	Fryzjer [zawody szkolne: fryzjer, technik usług fryzjerskich]	0,1860
916201	Robotnik placowy	0,1931
724201	Elektromonter [elektryk] zakładowy	0,2000
742204	Stolarz	0,2222
722204	Ślusarz	0,2239
931301	Robotnik budowlany	0,2500
241912	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	0,3158
722304	Tokarz	0,3333
343201	Księgowy [samodzielny]	0,3548
714101	Malarz budowlany	0,4167
522107	Sprzedawca	0,4335
244104	Pedagog	0,4500
512201	Kucharz	0,4615
832302	Kierowca samochodu ciężarowego	0,5116
413103	Magazynier	0,6341

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

Spośród analizowanych zawodów występujących na terenie powiatu śremskiego zauważono 27 zawodów zrównoważonych. Są to zawody należące do niżej wymienionych głównych grup zawodowych:

- „nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy”,
- „specjaliści szkolnictwa”,
- „operatorzy i monterzy maszyn”,
- „pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów”.

Spośród 510 analizowanych zawodów występujących na terenie powiatu śremskiego w 22 zaobserwowano deficyt podaży siły roboczej w stosunku do ofert pracy zgłoszonych w tych zawodach. Największym wskaźnikiem intensywności deficytu zawodów charakteryzowały się zawody: pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych, robotnik gospodarczy czy monter sieci wodociągowych i kanalizacyjnych.

Zjawisko deficytu podaży siły roboczej zawodów podanych powyżej, spowodowane jest specyfiką prac wykonywanych w tych zawodach. Są to głównie prace, do wykonywania których niezbędne jest krótkotrwale przyuczenie.

Tabela 5. Wybrane zawody deficytowe w Powiecie Śremskim w 2006r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
823290	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	12,0000
914103	Robotnik gospodarczy	11,2500
713704	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	8,0000
621102	Ogrodnik szkółkarz	4,3333
235908	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	4,1429
241917	Specjalista do spraw reklamy	4,0000
348202	Bibliotekarz	4,0000
741390	Pozostali robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	4,0000
913203	Pokojowa [w hotelu]	2,5000
713501	Monter/składacz okien	2,3333
343101	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: technik administracji]	2,0986
241914	Specjalista ds. organizacji i rozwoju transportu	2,0000
244401	Psycholog	2,0000
315206	Kontroler jakości wyrobów - artykuły przemysłowe	2,0000
342201	Agent celny	2,0000
711301	Kamieniarz	2,0000
741105	Ubojowy	2,0000
828501	Monter mebli	2,0000
422201	Recepcjonista	1,8571
915202	Dozorca	1,5000
346102	Opiekun w domu pomocy społecznej	1,4444
743501	Krojczy	1,2500

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

6. ANALIZA BADAŃ ANKIETOWYCH W ZAKŁADACH PRACY

Zgodnie z zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzono badania ankietowe wśród pracodawców Powiatu Śremskiego. Reprezentacyjna próba zakładów nadesłana z Głównego Urzędu Statystycznego w Poznaniu obejmowała 218 firm. Spośród nich 70 złożyło formularz (co stanowiło 32% zakładów objętych badaniem). 10 zakładów zadeklarowało zawieszenie, likwidację lub upadłość, a z 138 zakładami nie nawiązano kontaktu z uwagi na np. nieaktualny adres.

Z ankiet złożonych do tutejszego Urzędu Pracy 34 pracodawców zadeklarowało zmiany w zatrudnieniu w 2007 roku, a 36 zakładów poinformowało, iż w roku bieżącym przewidują utrzymanie stanu zatrudnienia na tym samym poziomie co w dniu przeprowadzania ankiety.

Spośród 70 analizowanych zakładów pracy 14 należało do sektora publicznego, a 56 do prywatnego. Łącznie w ankietowanych zakładach zatrudnionych było 4323 osoby (zgodnie ze stanem na dzień 31.10.2006r.). Największą liczbę złożonych ankiet zaobserwowano wśród zakładów z miasta i gminy Śrem, na terenie którego zarejestrowana jest największa grupa pracodawców działających w Powiecie Śremskim. Zgodnie z podziałem pracodawców według Polskiej Klasyfikacji Działalności najwięcej miejsc pracy gwarantowały zakłady należące do sekcji przetwórstwo przemysłowe.

Tabela 6. Charakterystyka zakładów pracy objętych badaniem ankietowym

Wyszczególnienie	Liczba zakładów pracy	Liczba zatrudnionych pracowników. Stan w dniu 31.10.2006r.
Ogółem	70	4323
I. Według sektorów własności		
1. W sektorze publicznym	14	943
2. W sektorze prywatnym	56	3380
II. Z podziałem na gminy		
Brodnica	4	138
Dolsk	3	19
Książ Wielkopolski	15	486
Śrem	48	3680

III. Według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności		
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	3	93
Górnictwo	1	1
Przetwórstwo przemysłowe	16	2878
Budownictwo	7	67
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	13	115
Hotele i restauracje	1	14
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	7	60
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	4	124
Edukacja	11	436
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	6	531
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	1	4

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

W wyniku przeprowadzonych w zakładach pracy ankiet uzyskano prognozy, na temat popytu zgłaszanego przez pracodawców na pracowników danych profesji w okresie od 31.10.2006r. do 31.10.2007r.

Zgodnie z uzyskanymi danymi, wśród osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym największe szanse uzyskania oferty pracy będą miały osoby w zawodach: murarz, glazurnik, ślusarz, spawacz, pozostali mechanicy pojazdów samochodowych, monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody. Nietrudno zauważyć, że są to profesje, w których bardzo istotne jest posiadane doświadczenia zawodowe oraz aktualnych uprawnień (np. spawalniczych).

Wśród bezrobotnych kobiet z wykształceniem zasadniczym zawodowym pracodawcy poszukiwać będą potencjalnych kandydatek do pracy w zawodzie szwaczka. Natomiast jeżeli chodzi o absolwentów szkół zawodowych, pracodawcy deklarują największe

zapotrzebowanie na ludzi młodych w zawodzie monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody.

Z informacji zawartych w przeprowadzonych ankietach wynika, że najwięcej ofert pracy dla osób z wykształceniem średnim złożonych będzie na przedstawicieli handlowych oraz pracowników administracji. Od pracowników tych profesji niekoniecznie wymaga się doświadczenia zawodowego, lecz posiadania dodatkowych kwalifikacji i uprawnień, takich jak umiejętność obsługi komputera, znajomość języków obcych, czy posiadanie prawa jazdy kat. „B”.

Największe zapotrzebowanie na osoby bezrobotne i poszukujące pracy posiadające wykształcenie wyższe w okresie od 31.10.2006r. do 31.10.2007r. dotyczyć będzie nauczycieli, szczególnie języków obcych, historii, matematyki i wychowania fizycznego. Wolne wakaty w większości pojawiać się będą w związku z przechodzeniem nauczycieli na emerytury.

Z deklaracji ankietowanych pracodawców wynika, że w najbliższym okresie na terenie Powiatu Śremskiego należy spodziewać się zwolnień pracowników w zawodach sprzedawca i księgowy. Prognozy pokazują, że w przypadku zawodu sprzedawca, będzie więcej zwolnień z pracy aniżeli ofert składanych w tej profesji. Świadczyć to może o planowanych redukcjach zatrudnienia wśród lokalnych pracodawców zajmujących się handlem hurtowym i detalicznym.

Pracodawcy chcąc ograniczyć koszty związane z zatrudnieniem pracowników coraz częściej decydują się zlecać prowadzenie dokumentacji rachunkowo-księgowej firmom, które zajmują się tego rodzaju usługami. Stąd też planowane zwolnienia pracowników zatrudnionych na stanowisku księgowy.

7. ANALIZA BADAŃ ANKIETOWYCH W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH

Część prognostyczna powiatowego raportu rocznego została opracowana w oparciu o badania sondażowe przeprowadzone w szkołach ponadgimnazjalnych Powiatu Śremskiego.

Celem badań było uzyskanie informacji o liczbie absolwentów¹ według zawodów, którzy ukończyli edukację w 2006 roku oraz o przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów w roku bieżącym.

Badaniem objęto niżej wymienione szkoły:

- Liceum Ogólnokształcące im. Gen. Józefa Wybickiego w Śremie,
- Zespół Szkół Mechanicznych im. Stanisława Chudoby w Śremie,
- Zespół Szkół Ekonomicznych im. Cyryła Ratajskiego w Śremie,
- Zespół Szkół Technicznych im. Hipolita Cegielskiego w Śremie,
- Zespół Prywatnych Szkół w Śremie,
- Szkoła Policealna Edukacji Europejskiej w Śremie,
- Szkoła Policealna Detektywów i Pracowników Ochrony w Śremie,
- Ośrodek Zamiejscowy Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Śremie,
- Zespół Szkół Rolniczych w Grzybnie.

W 2006 roku szkoły te wykształciły łącznie 1217 absolwentów, z czego:

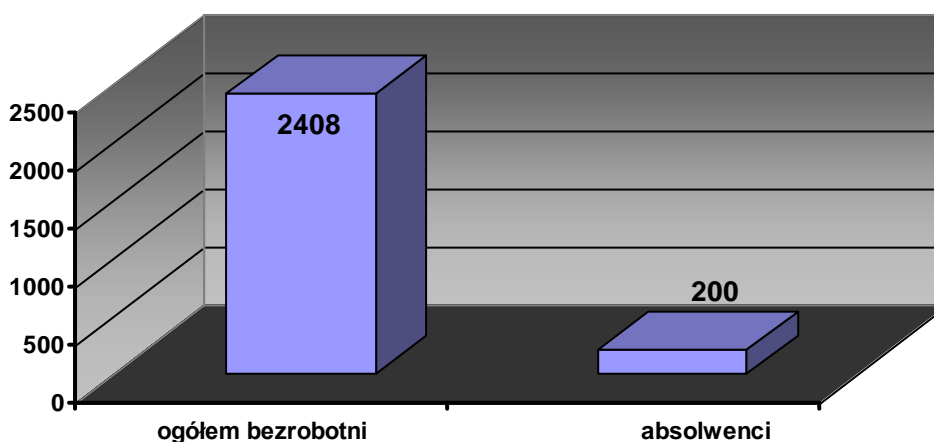
- 50 osób ukończyło szkoły wyższe (na poziomie licencjata),
- 135 osób ukończyło szkoły policealne,
- 368 osób ukończyło szkoły średnie techniczne lub zawodowe,
- 296 osób ukończyło licea ogólnokształcące,
- 154 osoby ukończyło licea profilowane,
- 214 osób ukończyło szkoły zasadnicze zawodowe.

Według stanu na koniec grudnia analizowanego okresu w ewidencji osób bezrobotnych zarejestrowanych było 200 absolwentów (stanowiąc tym samym 8,3% ogółu osób bezrobotnych).

---

¹ Absolwent – osoba bezrobotna do 12 m-cy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły.

Wykres 5. Bezrobotni absolwenci na tle ogółu osób bezrobotnych. Stan na koniec grudnia 2006r.

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01. Opracowanie własne.

Bezrobotni absolwenci szkół ponadgimnazjalnych znajdują się w sytuacji szczególnej, gdyż wchodzi na rynek pracy legitymując się wiedzą teoretyczną, a ich przygotowanie zawodowe nie zawsze odpowiada wymaganiom rynku pracy.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, iż spośród 1217 absolwentów, którzy ukończyli szkoły ponadgimnazjalne na terenie powiatu, 140 osób pozostawało w ewidencji osób bezrobotnych na koniec grudnia 2006r.

Największą liczbę absolwentów w 2006 roku stanowiły osoby bez zawodu – 450 osób (36,9% ogółu absolwentów) oraz osoby posiadające wykształcenie technik rolnik – 88 osób (7,2% ogółu absolwentów), technik ekonomista – 62 osoby (5,1% ogółu absolwentów), technik budownictwa – 57 osób (4,7% ogółu absolwentów) oraz technik mechanik – 54 osoby (4,4% ogółu absolwentów).

Przewiduje się, iż w roku 2007 edukację ukończy 1237 absolwentów.

Ze zgromadzonych w wyniku badań ankietowych danych wynika, iż w roku bieżącym najliczniejszą grupę absolwentów stanowić będą osoby bez zawodu – 517 osób oraz absolwenci następujących zawodów: technik rolnik – 110 osób, technik ekonomista – 63 osoby, technik agrobiznesu – 64 osoby oraz technik żywienia i gospodarstwa domowego – 55 osób.

Szczegółowe informacje dotyczące struktury zawodowej absolwentów według poziomu wykształcenia i zawodów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Absolwenci zarejestrowani w PUP Śrem według szkół i zawodów w 2006 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w roku 2006	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2006	Przewidywani absolwenci szkół w roku 2007	(4):(3) w %
1	2	3	4	5	6
Wykształcenie wyższe					
211301	Chemik	7	0	11	0,0
341401	Organizator obsługi turystycznej [zawód szkolny: technik obsługi turystycznej]	43	0	45	0,0
Wykształcenie policealne i średnie zawodowe					
311204	Technik budownictwa	57	3	34	5,3
311401	Technik elektronik	30	2	32	6,7
311502	Technik mechanik	54	4	46	7,4
311913	Technik technologii odzieży	34	6	14	17,6
312102	Technik informatyk	0	0	15	0,0
315202	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy [zawód szkolny: technik bezpieczeństwa i higieny pracy]	0	0	13	0,0
321202	Technik architektury krajobrazu	34	1	25	2,9
321208	Technik rolnik	88	1	110	1,1
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	19	2	55	10,5
341401	Organizator obsługi turystycznej [zawód szkolny: technik obsługi turystycznej]	25	1	14	4,0

341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: technik ekonomista]	62	11	63	17,7
341903	Organizator agrobiznesu [zawód szkolny: technik agrobiznesu]	26	0	64	0,0
342204	Spedytor [zawód szkolny: technik spedytor]	8	0	10	0,0
343101	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: technik administracji]	21	0	0	0,0
515902	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: technik ochrony fizycznej osób i mienia]	21	3	0	14,3
341501	Handlowiec [zawód szkolny: technik handlowiec]	24	4	0	16,7
Wykształcenie średnie ogólnokształcące					
090909	Bez zawodu	450	59	517	13,1
Wykształcenie zasadnicze zawodowe					
313104	Fotograf	1	0	0	0,0
512202	Kucharz małej gastronomii	22	4	28	18,2
514102	Fryzjer [zawody szkolne: fryzjer, technik usług fryzjerskich]	12	2	12	16,7
522107	Sprzedawca	30	4	24	13,3
712102	Murarz	8	1	3	12,5
712202	Betoniarz zbrojarz	0	0	1	0,0
712301	Cieśla	1	0	0	0,0
713203	Posadzkarz	1	0	0	0,0
713604	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	4	0	5	0,0
714103	Malarz – tapeciarz	8	1	5	12,5
714201	Lakiernik samochodowy	9	2	9	22,2

721303	Blacharz samochodowy	5	0	4	0,0
722204	Ślusarz	11	2	14	18,2
723105	Mechanik samochodów osobowych	21	4	17	19,0
723306	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	6	2	1	33,3
724102	Elektromechanik pojazdów samochodowych	1	0	2	0,0
724104	Elektromechanik urządzeń chłodniczych	3	1	1	33,3
724201	Elektromonter [elektryk] zakładowy	4	0	4	0,0
741104	Rzeźnik wędliniarz	2	0	2	0,0
741201	Cukiernik	10	2	9	20,0
741203	Piekarz	18	2	3	11,1
742204	Stolarz	20	4	11	20,0
743304	Krawiec	16	0	13	0,0
815990	Pozostali operatorzy urządzeń przetwórstwa chemicznego gdzie indziej niesklasyfikowani	1	0	0	0,0
821107	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	0	0	1	0,0

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

Według poziomu wykształcenia oraz procentowego udziału bezrobotnych absolwentów w ogólnej liczbie absolwentów danego zawodu w 2006 roku, najwyższy wskaźnik odnotowano w następujących zawodach:

- wykształcenie zasadnicze zawodowe – elektromechanik urządzeń chłodniczych – 33,3%, mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych – 33,3%, lakiernik samochodowy – 22,2%, stolarz i cukiernik po 20%, mechanik samochodów osobowych – 19%, ślusarz i kucharz małej gastronomii po 18,2% oraz fryzjer – 16,7%,

- wykształcenie policealne i średnie zawodowe – technik ekonomista – 17,7%, technik technologii odzieży – 17,6%, technik handlowiec – 16,7%, technik ochrony fizycznej osób i mienia – 14,3%, technik żywienia i gospodarstwa domowego – 10,5%.

Bezrobotni absolwenci są tą grupą bezrobotnych, którym najtrudniej jest odnaleźć się na rynku pracy. Spowodowane jest to faktem, iż nierzadko wiedza i umiejętności nabyte podczas nauki nie pokrywają się z wymogami stawianymi przez przyszłych pracodawców. Wprawdzie pracodawcy stawiają na ludzi młodych i wykształconych, ale posiadających doświadczenie zawodowe, co jest niejednokrotnie sprzeczne z umiejętnościami młodzieży opuszczających mury szkolne. Obawiając się kosztów wynikających z przygotowania zawodowego absolwenta, niechętnie zatrudniają go na niesubsydiowane miejsca pracy.

Obecna sytuacja na rynku pracy sprawia, iż wysoki poziom wykształcenia nie jest gwarantem uzyskania zatrudnienia, jednak zdecydowanie wpływa na zwiększenie szans podjęcia pracy. Ważne zatem wydaje się ciągle podnoszenie kwalifikacji i dostosowywanie się do wciąż zmieniających się warunków rynku pracy. Duże znaczenie ma zmiana w systemie kształcenia, którego zadaniem będzie wyzwalanie wśród uczniów postaw kreatywności

i innowacyjności oraz nadanie praktykom zawodowym roli rzeczywistego przyuczania do wykonywania określonych zadań. Ponadto niezwykle ważne jest, aby ludzie młodzi byli bardziej mobilni na rynku pracy i nie ograniczali poszukiwań pracy tylko do miejsca zamieszkania.

8. WNIOSKI

Podjęta w opracowaniu próba określenia zawodów, na które istnieje popyt oraz tych, które występują na rynku nadwyżkowo i wyciągnięcie odpowiednich wniosków ma na celu ograniczenie bezrobocia, zwłaszcza wśród młodzieży i absolwentów poprzez dostosowanie struktury kształcenia i szkoleń bezrobotnych.

Niewątpliwe dane statystyczne, którymi dysponuje Powiatowy Urząd Pracy nie odzwierciedlają rzeczywistości. Trudno jednoznacznie i bardzo wyraźnie określić, na które zawody występuje największy popyt ze strony pracodawców, a które zawody są deficytowe, gdyż do urzędu zgłaszana jest tylko część ofert pracy. Zakłady pracy poszukując pracowników korzystają nie tylko z usług pośrednictwa pracy. Nawiązanie kontaktu z pracownikami PUP traktują jako alternatywne źródło pozyskiwania personelu w stosunku do innych dostępnych metod rekrutacyjnych.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że wiele ofert pracy zgłaszanych do tutejszego urzędu pracy nie można obsadzić pomimo tego, że w ewidencji osób bezrobotnych i poszukujących pracy figurują osoby o wskazanych przez pracodawcę wymaganiach. Często powodem trudności z obsadzaniem wakatów jest: wiek osoby bezrobotnej, długotrwałe bezrobocie, długie przerwy w zatrudnieniu, zdezaktualizowane uprawnienia i kwalifikacje zawodowe.

W oparciu o wyniki monitoringu można wysunąć następujące wnioski:

- w okresie od stycznia do grudnia 2006 roku w Powiecie Śremskim największą grupę osób bezrobotnych stanowiły osoby w zawodzie sprzedawca. Drugą pod kątem liczebności grupą były osoby bezrobotne nie posiadające zawodu. W większości jest to związane ze zmianami w systemie szkolnictwa i koniecznością oczekiwania na wydanie dyplomu potwierdzającego uzyskanie tytułu zawodowego. Należy też zaznaczyć, że sprzedawcy i osoby bez zawodu (w tym absolwenci szkół) stanowią najliczniejszą grupę osób rejestrujących się w 2006 roku. Są to tym samym potencjalni klienci systemu kształcenia ustawicznego;
- w analizowanym okresie najwięcej ofert pracy złożonych do urzędu zostało na pracowników do prac prostych w takich zawodach jak: robotnik gospodarczy, pracownik biurowy, pracownik placowy, sprzedawca. Należy jednak podkreślić, że do Powiatowego Urzędu Pracy pracodawcy często kierują informacje o wolnych stanowiskach pracy w zawodach nie wymagających wysokich specjalistycznych umiejętności i kwalifikacji. Natomiast pozostałe oferty pracy realizują samodzielnie;
- zjawisko nadwyżki zawodów, które obserwowane jest w Powiecie Śremskim występuje wśród zróżnicowanej grupy zawodów. Poczynając od zawodów wymagających posiadania pewnych umiejętności, kwalifikacji zawodowych, czy uprawnień (np.: technik ekonomista,

technik elektronik, ślusarz, elektromonter), doświadczenia (np. w zawodzie sprzedawca), po zawody do wykonywania których nie ma szczególnych wymagań (takich jak: sprzątaczką, czy robotnik placowy);

- zjawisko deficytu podaży siły roboczej w zidentyfikowanych w raporcie zawodach, spowodowane jest w głównej mierze specyfiką prac wykonywanych w tych zawodach. Są to przede wszystkim prace proste, wymagające krótkiego przyuczenia, bądź też pokrewnego wykształcenia (pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych, monter sieci wodnych i kanalizacyjnych). Wyjątek stanowią zawody, których wykonywanie wiąże się z posiadaniem wykształcenia średniego (np. specjalista do spraw reklamy, agent celny) lub wyższego (np. bibliotekarz, psycholog). W tym przypadku deficyt podaży wynika z dłuższego okresu realizacji oferty, co jest typowym zjawiskiem przy obsadzaniu stanowisk specjalistycznych;
- badanie ankietowe przeprowadzone wśród lokalnych pracodawców, w którym wzięło udział zaledwie 70 zakładów pracy, daje bardzo ogólny pogląd na temat przewidywanych przyjęć i zwolnień pracowników na terenie Powiatu Śremskiego. Trudno jest na podstawie uzyskanych z ankiet informacji jednoznacznie przewidzieć, jakich pracowników będą poszukiwać pracodawcy w najbliższych okresie;
- badanie ankietowe przeprowadzone w szkołach ponadgimnazjalnych Powiatu Śremskiego również nie pozwala na szczegółową analizę uzyskanych danych i wyciągnięcie wniosków, gdyż klasyfikacja zawodów i specjalności, którą posługuje się szkolnictwo nie jest kompatybilna z tą, która powstała na potrzeby rynku pracy. Rozbieżności w nazewnictwie zawodów mają bowiem swoje odzwierciedlenie w przypisywaniu zawodów do określonych grup i dobieraniu ich do konkretnych stanowisk pracy. Ponadto zmiany, jakie zachodzą w treści zawodów powinny być na bieżąco uwzględniane w aktualizowanych programach kształcenia zawodowego. Tymczasem nie wszystkie szkoły zawodowe kształcą w pełni przygotowany do pracy personel zawodowy.

Reasumując, przeprowadzona w opracowaniu analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych daje ogólny obraz sytuacji na rynku pracy i nie jest do końca jego prawdziwym odzwierciedleniem. Trudno jest jednoznacznie określić potrzeby pracodawców z terenu Powiatu Śremskiego i kierunki zmian zachodzące na lokalnym rynku pracy. Opracowany monitoring nie pozwala również określić kierunków szkoleń dla bezrobotnych, które zapewniłyby dużą efektywność.